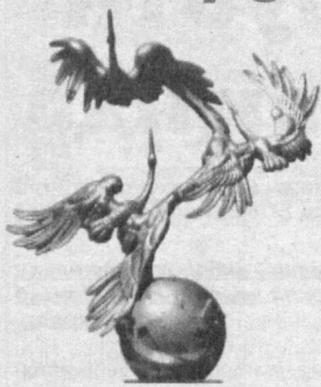

Наврўз айёмини муборак бўлсин!

Ishonch

**Insonga naf
keltirish —
oliy baxt**

2008-yil 20-mart

№ 38 (2451)

payshanba

Ijtimoiy-iqtisodiy gazeta

* Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqq boshlagan

Бугунги сонда:

Касаба уюшма ҳаёти

Изланишлар
самараси

— 2-бет —

Кўклам нафаси

Наврўз
сабоқлари

— 3-бет —

Мушоҳада

Эзгу ният
хосияти

— 4-бет —

2008 йил - Ёшлар йили

Одам бўлиб
келдик...

— 5-бет —

Орамиздаги одамлар

«Ватан домла»

— 6-бет —

Шоҳбайт

Ҳар тунинг Қадр

ўлубон,

Ҳар кунинг

бўлсин Наврўз!

Алишер НАВОЙЙ

Ҳамкорлик алоқалари кенгайди

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов Бирлашган Араб Амирликларига расмий ташрифнинг иккинчи куни Абу-Даби марказидаги шайх Зоид бин Султон Ол Наҳаён мақбарасига ташриф буюрди.

1971-2004 йиллар давомида Бирлашган Араб Амирликларига раҳбарлик қилган бу арбоб мазкур давлатнинг ташкил топиши, мустақилликка эришиши ва ривожланишига гоят катта ҳисса қўшган. Унинг халқаро майдондаги нуфузи ҳам жуда юқори эди.

Ислон Каримов мақбара ёнида барпо этилган масжидни ҳам кўздан кечирди. Шундан сўнг мамлакатимиз раҳбари Дубай шаҳрига келди.

«Заабил» саройида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов билан Бирлашган Араб Амирликлари вице-президенти, Бош вазири, Дубай Амирлиги ҳокими шайх Муҳаммад бин Рошид Ол Мактумнинг учрашуви бўлиб ўтди.

Ислон Каримов Дубай Амирлиги Бирлашган Араб Амирликларининг ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий ҳаётида муҳим ўрин тутишини, Ўзбекистон билан ҳамкорликни фаол ривожлантираётганини таъкидлади.

Шайх Муҳаммад бин Рошид Ол Мактум Ўзбекистон Республикаси Бирлашган Араб Амирликларининг Марказий Осиёдаги энг ишончли шерикларидан эканли-

гини, ушбу ташриф ўзаро муносабатларни янги мазмун билан бойитишга хизмат қилишини алоҳида қайд этди.

Сўхбат чоғида мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларнинг бугунги ҳолати ва истиқболлари, ҳамкорликда амалга оширилаётган лойиҳаларнинг ижроси, янги лойиҳаларни тузиш имкониятлари билан боғлиқ масалалар юзасидан атрофлича фикр алмашилди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовнинг Бирлашган Араб Амирликларига расмий ташрифи якунига этди. Ташриф асносида мамлакатларимиз ўртасида хавфсизлик, атроф-муҳит муҳофазаси, сайёҳлик, савдо-иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик, қимматли қоғозлар бозори, савдо-саноат ҳамда илм-фан ва маданият муассасаларининг ҳамкорлигини назарда тутувчи қатор ҳужжатлар имзоланди. Бу икки томон учун ҳам манфаатли бўлган ўзаро муносабатларнинг янги босқичи бошлангандан далолат беради.

Анвар БОБОЕВ,
ЎЗА МАХСУС МУХБИРИ.
Тошкент – Абу-Даби – Дубай – Тошкент

БАА матбуоти ташриф ҳақида

Абу-Даби, 18 март. (ЎЗА махсус мухбири Анвар БОБОЕВ хабар қилади.)

Бирлашган Араб Амирликлари оммавий ахборот воситалари Президент Ислон Каримовнинг ташрифини кенг ва изчил ёритиб бормоқда.

«Ал-Иттиҳод» ва «Ал-Баян» газеталарида 18 март куни «Халифа Ўзбекистон раҳбари билан икки мамлакат ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш масалаларини муҳокама қилди», «Муҳаммад бин Зоид Ўзбекистон-БАА алоқаларини янада ривожлантириш зарурлигини таъкидламоқда», «Ўзбекистон-БАА муносабатлари мустаҳкамланмоқда», «Ўзбекистон ва БАА ташқи ишлар вазирларининг учрашуви», «Ўзбекистондаги ислом ёдгорликлари фотокўргазмаси» мавзусида мақолалар чоп этилди. «БАА Президенти олий мартабали меҳмонни қутлар экан, Ўзбекистон билан дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш тарафдори эканини, ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш икки мамлакат манфаатларига хизмат қилишини таъкидлади. Ўз навбатида Президент Ислон Каримов Ўзбекистон БАА билан иқтисодий ва сармоявий соҳада ҳамкорликни ривожлантириш тарафдори эканини қайд этди», дейилади дастлабки мақолада.

Ислон Каримовнинг Абу-Даби Амирлиги валиаҳди билан учрашувига бағишланган мақолада Муҳаммад бин Зоид Ол Наҳаён ушбу тарихий ташриф Ўзбекистон-БАА муносабатларини ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этишини таъкидлагани келтирилган. Валиаҳд икки мамлакат ўртасида делегациялар алмашуви амалиётини изчил давом эттириш зарурлигини қайд этган.

БАА матбуоти ташриф асносида икки томонлама ҳужжатларни имзолаш маросими бўлиб ўтганини ёзди, улар тўғрисида ахборотлар берди. Шунингдек, 2008 йил 18 март куни Абу-Даби маданият марказида Ўзбекистондаги ислом маданияти ёдгорликларига бағишланган фотокўргазма очилганини хабар қилди. Газеталарда қайд этилганидек, «очиш маросимида марказ раҳбари Абдулла ал-Амрий бу кўргазма икки мамлакат ўртасида маданий ва гуманитар алоқаларни янада ривожлантиришга хизмат қилади деди».

Касаба уюшма ҳаёти

Изланишлар самараси

Навоий вилоят ўрта махсус касб-хунар таълими бирлашган касаба уюшма кўмитаси ўз атрофида 31 та таълим муассасаларининг бошланғич касаба уюшма кўмиталарини бирлаштирган. 2007 йилда эса яна 4 та таълим муассасаси қуриб фойдаланишга топширилди. Натижада, касаба уюшма аъзолари сони 30 минг нафардан ошди.

Таълим муассасаларида ўқитувчи ва ўқувчиларга барча зарурий шарт-шароитлар яратилган. Ўқув хоналари тўла жиҳозланган. Компьютер, лингофон, кимё ва физика хоналари давр талаби даражасига етказилди. Спорт заллари ва ахборот-ресурс марказларида барча имкониятлар мавжуд. Ўтган йил педагог, муҳандис-педагоглардан 350 нафари республикамизнинг 12 та олий ўқув юртлири тасарруфидаги малака ошириш курсларида таҳсил олдилар. Бундан ташқари, икки нафар раҳбар ходим хорижий давлатларда бўлиб, ўзаро тажриба алмашиб қайтди.

— Бундай ўйлаб қараладиган бўлса, соҳа ҳаётида касаба уюшмаси аралашмаган иш йўқ, — дейди Бирлашган касабақўм раиси А.Раҳматов. — Иш ҳақининг ўз вақтида тўлалиши назорат қилинмоқда. Тушган ариза ва шикоятлар жиддий кўриб чиқилапти. Меҳнат аҳлининг манфаатлари қатъий ҳимоя қилинмоқда. Тадбирларнинг қизиқарли ва мазмунли ўтиши бевосита касаба уюшмаси саъй-ҳаракатига боғлиқ бўлаётди. Шунингдек, кам таъминланган, кўмакка муҳтож оилалар фарзандларини қўллаб-қувватлаш, уларга қўшимча стипендиялар белгилаш каби юмушлар ҳам кўнгилдагидек адо этилаётди.

Мансур АЛОВУДДИНОВ,
«Ishonch» мухбири

Тадбир

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг IV Қуруттойи қарорларини фаолиятда татбиқ этиш, тармоқ бошланғич ташкилотларида уюшма етакчилари ва фаолларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, жамоа шартномалари ролини ошириш орқали касаба уюшма аъзоларининг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини юксак даражада ҳимоя этишга эришиш мақсадида ўқув ташкил этилди. Ун кун давомида агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Бухоро вилоят кенгаши раҳбар ва соҳа мутахассислари, ҳуқуқшунослар шаҳар ҳамда туманлардаги кенгашларида машғулотлар олиб бордилар.

Етакчи ва фаоллар ўқуви

Ўқув жараёнида республика Президентининг «Миллий гоё тарғиботи ва маданий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш тўғрисида»ги қарори ижросининг бажарилишини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилди. Шунингдек, меҳнатқашларнинг қонуний ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоялаш борасида касаба уюшмаларининг вазифалари, меҳнатни муҳофаза қилиш, аъзолик бадаллари тушуми ва ундан фойдаланиш талаблари масалалари ҳам кун тартибидан жой олди.

— Ташкил этилган ўқув, айниқса, бошланғич ташкилотларимиз фаолиятда муҳим аҳамият касб этди, — дейди тармоқнинг Когон тумани кенгаши раиси Қ.Чориев. — Касабақўм етакчиларининг янгиликлардан хабардор бўлиши уларнинг фаоллигини янада оширишига ишончим комил.

Иззатулла ҲОЖИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Тараққу

Мавсум кўнгилли ўтади

Мавжуд оромгоҳларни мавсумга тайёрлаш, уларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш йўлида қандай ишлар назарда тутиляпти? Ана шу долзарб вазифа жамоат ташкилоти ҳамда дахлдор идоралар ҳамкорлигида муҳокама этилди.

Эътироф этиш лозимки, ўтган мавсум дам олувчилар учун ёмон кечмади. Аксарият оромгоҳларда ҳар бир болага ўртача бир кунда 1744,0 сўмдан 2171,60 сўмгача маблағ сарфланди. Бу таъминотнинг меъёр даражасида бўлганлигини ифодалайди.

Лекин камчиликлардан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Чунончи бир қатор туман ҳокимликлари, таълим муассасалари кундузги оромгоҳларга болаларни жалб этиш ишларини лозим даражада ташкиллаштира олмадилар. Оқибатда мавжуд 31 та оромгоҳнинг 23 тасида соғломлаштириш режаси бажарилмасдан қолди. Режада мўлжалланган 9160 нафар ўрнига 7494 нафар бола дам олди. Пайариқ, Каттақўрғон, Урганч, Пахтачи, Оқдарё каби туманларда бу борада, айниқса, лоқайдлик кўзга ташланди. Оромгоҳларни мавсумга тайёрлашда сусткашликка йўл қўйилганлиги боис «Соҳибкор», «Оқдарё», «Кўшчино», Ибн Сино номли, «Қувноқ», «Янгиобод»да болаларни қабул қилиш кечикди.

Камчиликлардан хулоса чиқариш, йўл қўйилган хатоликларни тузатиш фурсати келди. Юртимизга баҳорнинг ташрифи бўй ўйнашидаги ишларни жонлантиришга ундаяпти. Бу йил 7900 нафар бола шаҳар ташқарисиди, 10460 нафар бола эса таълим даргоҳлари қошида ташкил этилган кундузги оромгоҳларда дам олишлари режалаштирилган. Биз дахлдор ташкилотлар билан тараддудни шу кунларданок бошлашни келишиб олдик. Вилоят ҳокимлиги томонидан тегишли ташкилотларга май ойигача барча юмушларни удалаш вазифаси юклатилди.

Каримжон МИРЗАҚУЛОВ,
Самарқанд вилоят касаба уюшмалари ташкилотлари бирлашмаси бўлим мудири

2008 йил – Ёшлар йили

Келажак ҳақида ғамхўрлик

Ижтимоий ҳимоя йилидаги ютуқларимиз Ёшлар йилига пухта замин яратди. Биринчи навбатда Гулистон тиббиёт коллежи учун 540 ўқувчиға мўлжалланган янги бинога эга бўлганимиздан беҳад мамнунмиз. Айни кунда бу ерда 2058 нафар талаба-ёшлар таҳсил олишяпти. 95 нафар педагоглар ёшларни саломатлик посбони қилиб тарбиялаш ва уларга пухта билим бериш устида тинимсиз фаолият кўрсатиб келишяпти. Бунда коллежимиз «Саломатлик» лойиҳаси бўйича кенг ва ёруғ ўқув хоналари, етарлича дарсликлар, кўргазмалар ўқув қуроллари билан таъминланганлиги қўл келмоқда.

2287 нафар аъзони ўз сафидида бирлаштирган коллеж бошланғич касаба уюшма ташкилоти қатор маърифий-маънавий тадбирларни белгилаб олган. Хусусан миллий урф-одатларимиз, анъаналар ва шарқона удумларимизни

ёшлар қалбига синдириш устида ибратли ишлар амалга ошириляпти.

Айниқса, уруш ва меҳнат фахрийлари, ҳуқуқ-тартибот ходимлари, санъаткорлар, ёзувчи ва шоирлар билан ҳаяжонли учрашувлар қизиқарли ўтаяпти. Талабаларнинг интеллектуал салоҳиятини ошириш, уларни ижтимоий ҳимоялашга қаратилган вазифаларга катта аҳамият берилмоқда.

Яқинда «Беғубор ёшлик сурури ва бахтли кексалик» мавзусида семинар-тренинг ўтказдик. Тадбирда ёшлар билан бир қаторда меҳнат фахрийлари ҳам қатнашилди. Навбатдаги тадбиримиз «Соғлом она ва соғлом бола» деб номланган. Мақсадимиз ёшларни ҳаётга тайёрлаш, уларга соғлом турмуш тарзини ўргатишдан иборат.

Анора САЙФУЛЛАЕВА,
Гулистон тиббиёт коллежи
касаба уюшма кўмитаси раиси

Хабар

Ҳуқуқий билим етарлими?

Касаба уюшмаларининг ҳаётимиздаги ўрни, мавқеи қандай бўлиш керак. Етакчининг ҳуқуқий саводхонлиги етарлими? Самарқанд Давлат университети қошидаги 1-сон академик лицей мажлислар залида бўлиб ўтган ўқув-семинари ана шу мавзуга бағишланди. Вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши, ўрта махсус касб-хунар таълими бошқармаси, бирлашган касаба уюшма ташкилоти ташаббуси билан ташкил этилган семинарда бошланғич етакчилар ва касаба уюшма фаоллари иштирок этишди.

Тадбирда вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши юридик бўлими мудири Абдуҳамид Саимов, соҳа ходимлари бирлашган касаба уюшма кўмитаси раиси Умида Холбековалар Меҳнат Кодексининг 9-моддаси талабларини қўллаш жараёнида жамоат ташкилотининг ўрни ҳақида атрофлича маълумот бердилар.

Нурилла ШАМСИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Кўклам нафаси

Халқимизда «Наврўздан кейин киш бўлмас, мезондан кейин ёз бўлмас» деган мақол бор. Бу фикр «Ҳамал келди — амал келди» мақолида яна бир бор тасдиқланади. Ўзбек халқи қадим замонлардан бери деҳқончилик билан шуғулланиб келган. Деҳқончилик эса ҳаммаша табиат инжиқликлари ва саховати билан боғлиқ. Шунинг учун қарияларимиз хотирасида юртимиздаги фасллар билан белгиланадиган атамалар жуда кўп сақланган. Айниқса, деҳқон баҳорнинг ҳар бир кунидан унумли фойдаланишга уринган, хатога йўл қўймаган ҳолда тезроқ янги йилдаги насиба уругини ерга сочишга интилган.

Фасллар тақвимига назар ташласак, ўзбекларда қишнинг деярли ҳар бир фурсати махсус атамалар билан қайд этилганини кўрамиз. Хусусан, қишнинг кириши тўқсон, энг қаттиқ совуқ бўладиган кунлар — чилла, тўқсондан кейинги иккинчи ўн кунлик — аҳмон, учинчи ўн кунлик — даҳмон, қишнинг охириги ҳафтаси аямажуз (айёми ажуз), қишнинг охириги ойи хут деб аталган. Бизнингча, ота-боболаримизнинг қиш фаслидаги кунларни бу қадар синчковлик билан белгилашда баҳорни интиқлик билан кутиш руҳияти яширинган. Одатда тут пишиғига давом этган илигузилди пайти қисман қийинчилик билан ўтар эди. Баҳорда ерга сочилган уруғ эса ана шу пайтларда одамларнинг кўнглида умид уйғотган. Маълум бўладики, ҳамалнинг (куёш йилининг биринчи ойи) кириб келиши асосан деҳқончилик билан шуғулланадиган одамлар учун орзиқиб қутилган фурсат — умид дақиқалари ҳисобланган. Халқимиз нишонлайдиган қадимги байрамлар ҳам асосан деҳқончилик, боғдорчилик билан узвий боғлиқдир. Жумладан, Наврўз — баҳор ишларининг бошланиши, Меҳрижон — ёзги меваларни йиғиб олиш, Ҳосил — кузги экинларни хирмонга тортиш ва ҳоказолар. Бу айёмлар қаторидан энг азиз ва мўтабар, шубҳасиз, Наврўздир.

Наврўз қиш билан ёз ўртасидаги кўприк вазифасини ўтаган. Шу кўприқдан муваффақиятли ўтган одам, оила, уруғ йил давомида ўзини эркин ҳис қилган. Қолаверса, Наврўз кейинги йил учун заҳира умидини ҳам англаган. Жорий йилнинг ҳосили, баракаси кўп жиҳатдан Наврўзнинг келишидан англашилган. Баҳорда тўсатдан совуқ тушмаса, ёмғир меъёрида бўлса, кунларнинг илиши тадрижий давом этса, демак, йил баракаси халқ моддий эҳтиёжини қониқтирган. Акс ҳолда, келинг, муҳтарам муштарий, акс ҳолдани бугун эсламай қўяқолайлик.

Наврўз байрами ҳақидаги аниқ илмий маълумотлар Берунийнинг «Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар», «Қонуни Масъудий», «Ат-тафҳим»; Умар Хайёмнинг «Наврўзнома» асарларида берилган бўлиб, уларда Наврўз — янги кун маъносини англатиши, шоҳ Каюмарс фармони билан байрам қилингани, Жамшид ҳам фарвардин ойининг боши — Наврўзни янги йил бўлсин деб буйруқ бергани айтилади. Наврўз байрами бир манбада олти кун, бошқасида мева дарахти гуллашидан мева туққунга қадар нишонланиши қайд этилган. Бу байрамда, Умар Хайёмнинг ёзишича, уй-жойлар тозаланган, кўкат ва гуллар билан безатилган, ота-оналар, қариндош-уруғлар зиёратига борилган, умуман, қиш фаслида тўпланиб қолган ҳордиқдан фориг бўлинган. Бу фикрлар кейинчалик Огаҳий асарларида тўлдирилади. Хусусан, шо-

аниқланмай туриб Наврўз кунини белгилаш мумкин эмас эди. Демак, ақлли ва доно аждодларимиз яқин уч минг йил аввал астрономия фани ютуқларини кашф қилиб, Наврўз кунини бехато аниқлашга мурассар бўлганлар.

Наврўз байрамининг ҳаммага маъқул бўладиган фазилатлари кўп. Табиий, бу фазилат-

Инжу қутчалари (ғунчалар) очилди,

Ҳар томонда шифобахш атир ҳидлари гуркиради.

Бу тўртликда баҳор нафаси уфуриб турибди. Айниқса, «Инжу қоби очилди» мисрасида мева дарахлари ғунчалари ва чечакларнинг ноёб инжуга ўхшатилиши бизни хайратга

ланган. Бундай маросимларда қиссахонлик, баҳри байт, дотор чалиш, ашула айтиш, ўйинга тушишлар авж олган. Наврўз кунлари турли кўкатлардан сомса, чучвара ва бошқа таомлар тайёрланиб, кўни-қўшниларга улашилган. Хуллас, Наврўз одамларни бир-бирига яқинлаштирган, улар ўртасидаги меҳр-оқибатни шакллантирган.

Юқорида қайд этганимиз, Наврўзнинг фазилатлари, шубҳасиз, собиқ тузум амалдорларига ёқмаган. Уларнинг тасавурида байрамлар фақат байроқ кўтариб намойишга чиқишдан, минбарларда ваъз айтишдангина иборат бўлиши шарт эди. Шунинг учун Наврўзга суний равишда диний тушунчаларни боғлаб халқ дилдан уни йўқ қилиш чоралари кўрилди. Ўтган асрнинг 50 — 60-йилларида ўзбек халқининг оғзаки ижодига бутун умрини бағишлаган Ҳоди Зарифов, адабиётшунос олим Солиҳ Қосимов каби мутахассислар раҳбар ташкилотларда соатлаб Наврўзнинг қадимий тарихини тушунтиришга ҳаркат қилдилар. Аммо «доно» ва «тадбиркор» раҳбарларга бу

ирнинг хабар беришича, Наврўзда отчопарлар, курашлар, дор ўйинлари, хонанда-созандаларнинг чиқишлари уюштирилади. Одамлар қайиқларда дарё сайилига чиқадилар. Беморлар зиёрат қилинади, авлод-аждодларнинг мазорларига бориб, уларни хотирлаш маросимлари ўтказилади. Айниқса, қуйидаги байт диққатга сазовор:

**Қистирибдурму боши
атрофига жонона гул,
Ё магар рухсор шамъига
эзур парвона гул.**

Бу байрамда қизларнинг гул-чечаклардан бошларига чамбарак ясашлари, бу чечаклар парвона бўлиб қуёшдек нур сочиб турган жононаларнинг шамъи рухсорига қурбон бўлишлари тасвирланган. Аслини олганда, Наврўзнинг нишонланиши коинот илмининг кенг миқёсда ривож топиши билан белгиланади. Тарихий манбаларда янги йилнинг бошланишини аниқлаш ўз ўзидан, оддийгина амалга ошмагани ҳақида ҳам маълумотлар бор. Бу ўринда йил ҳисобини ой билан боғлаш ўзини оқламагани, айрим дарёларнинг тошиш мuddати билан янги йилнинг бошланишини белгилаш тажрибаларини эслаш кифоя. Аммо ҳақиқий мuddат фақат Ер сайёрасининг ўз ўқи атрофида айланиши билан баробар Қуёш атрофини ҳам бир йилда 365 кун 5 соат 48 минут 46 секундда айланиб чиқиши ҳисоби билан белгиланган. Ерга кун ва тун ўртасидаги муносабат тўрт марта ўзгариши (баҳорги кун ва тун тенглиги — 21 март, ёзги кун узунлиги 21 июн; кузги кун ва тун тенглиги — 21 сентябр; қишки тун узунлиги 21 декабр)

ларни аввало шоирлар ёки шоиртабиат кишилар кашф этган. Чунки шоирликда инсондаги табиат билан ҳамнафаслик туйғуси уйғун бўлади. Шу боис Маҳмуд Қошғарий минг йил аввал ёзган «Девону луғотит турк» асарида шоирликни даъво қилмаган аждодларимизнинг оғзаки ижодидан қуйидаги гўзал тўртликни мисол келтиради:

**Яғмур ёғиб сочилди,
Турлук чачак сучулди,
Инжу қоби очилди,
Чиндан йипор югрушур.**

Мазмуни:
Ёмғир томчилари тўкила бошлади,
Турли чечаклар унди,

солади. Маҳмуд Қошғарий билан замондош бўлган Юсуф Хос Ҳожиб юрт подшоси Тавғоч Буғраҳон шаънига ёзган мақтовларида баҳор фасли ҳақида чиройли байтларни келтиради. Бу саҳифаларда қорлар эриб баҳор чиройининг ғалаба қилгани, дарахларнинг яшил кийиб, сариқ, кўк, қизил бўёқларга буркангани алоҳида завқ билан куйланади. Фоз, оққуш, ўрдақлар ҳавода қувониб ўйинга тушадилар. Осмон бўлса қовоғини солиб кўз ёши сочади. Чечаклар эса қувнаб юз очадилар. Бундай ажойиб манзаралар совуқ қишдан эсон-омон чиққан аждодларимизга қувонч бағишлаган. Шунинг учун халқ Наврўзни бахт,

қувонч, шодлик, умид айёми сифатида эъзозлаган. Наврўз кунининг муқаддас ва мўтабар дақиқаларида ҳар бир инсондан шукрона сифатида яхшилик кутган. Бу яхшиликлар эса халқ дилдан моддама-модда қондалар сифатида ўрин олган. Хусусан, Наврўз кунларида душман мамлакатлар ўртасидаги қирғинбарот жанглар тўхтатилган. Оиладаги ички низолар эсдан чиқарилган. Катталар кечиримли бўлганлар. Бу удумни бажармаслик гуноҳ ҳисобланган. Эҳсон ҳалим пиширишлар ташкил қилинган. Бу тадбирларда маҳаллардаги ёшлар, қариялар фаол иштирок этганлар. Аёллар сумалак пиширганлар. Атайлаб бир марта сумалак пиширилган хонадонда етти йилгача бу хайрли ишни давом эттириш мажбурий ҳисоб-

маълумотлар тошга сув сепгандек таъсир қилмади. Фан доктори илмий даражасини олиш учун ёзилган диссертациядан Наврўзга бағишланган бобни олиб ташлаш тавсия қилинди. Нашр қилинаётган монографияда Наврўзга аталган саҳифалар бўлса, китобнинг нашрини тўхтатиш билан тазйиқ ўтказилди. Ёдимда, 1986 йилнинг бошларида Наврўзга қарши махсус ҳужум уюштирилди. Бу байрам мажлисларда, газеталарда қораланди. Бутун эътибор Наврўзга қарши қаратилди. Шундай оғир вазиятда ҳам кекса устозларимиз ўз шогирдларига Наврўзнинг фазилатларини тушунтиришдан чўчиладилар. Ҳатто «махсус» суҳбатлар ҳам уларни бу йўлдан қайтаролмади. Кўпинча устозларимиз мавжуд сиёсатнинг умри қисқа эканини таъкидладилар. Ҳақиқатан ҳам, ордан кўп ўтмай мустақиллик шабадаси эса бошлади. Қизғин шундаки, Наврўзнинг умумхалқ байрами сифатида тантанали ўтказилиши ва 21 мартнинг дам олиш кунини деб эълон қилиниши Ўзбекистон расман мустақил деб эълон қилинишидан икки йил олдин амалга оширилди. 1989 — 1990-йилларда Наврўз байрами устидаги қора булутлар тарқалди. Хуллас, бизнингча, Наврўз ўзбек халқининг тарихий ҳамроҳи сифатида эга байрам. Ўзбекнинг тақдири азал-азалдан шу байрам билан узвийдир. Халқимизнинг янги-янги муваффақиятларга эришаётганини кейинги йилларда Наврўзнинг нишонланиш даражасига қараб белгиласа ҳам бўлади. Таниқли шоиримиз Огаҳий айтганидек:

**Эй ёр, санго тангри
таборак бўлсун,
Наврўз ила тоза йил
муборак бўлсун.**

Омонулла МАДАЕВ

Миннатдорлик

Йигитлик давримда ашаддий овчи эдим. Бир воқеа сабаб кўлимга курол олмайдиган бўлганман. Ўшанда мен отиб туширган кабутарнинг жуфти галадан ажралиб қайтиб келган эди. У ўн метрча нарида ётган жуфтнинг ёнига кўнди ва милтикли одамдан сираям чўчимай, шумшайганча ўтираверди. Гўё мениям отиб ўлдир дегандай. Бир «оила»ни барбод айлаганимдан хануз пушаймонман. Шундан бери «қўша қаринглар» деган сўзнинг қанчалар қадрли эканлигини юракдан ҳис этаман.

берди катта ҳамшира. — Яхшиси, аёлингизни клиникага жойлаштириб, Ҳамида Муҳаммадовнага учрашинг. Қолган гапларни ўзлари тушунтиради...

Беморимизни клиникага топшириб, халқаро хайрия жамияти программа координатори, тиббиёт фанлари номзоди Ҳамида Қозоқовага учрашдик. Ташхис жавоби келгунга қадар беморимиз умумий тарзда да-

гурибди: «Бу малҳамни жаҳондаги мен каби дардга чалинган энг муҳтож ва зориққанларга текин тарқатиб туринглар. Улар мени ёдга олишса, дуо қилишса руҳим шод бўлар эди...»

Буни қарангки, дастлабки ҳафтадаёқ малҳам самарасини бера бошлади. Ҳаддан зиёд шиши кетган қораталок кун сайин кичрайиб, соғломлашиб борарди. Бошқа аъзо-

Яхшиларни

ёд айлаб яшай миз

Яқинда оиламиз бошига оғир мусибат тушди: болаларимнинг онаси бетоб бўлиб қолди. Туман шифокорлари бу дардни даволай олмасликларини айтиб, Тошкентдаги гематология шифохонасига йўлланма беришди. Бу даргоҳни топиш осон бўлмади. Қишининг энг қахрли кунлари эди. Қидириб борган жойимизда гематологлар бошқа жойга кўчиб кетганини айтишарди. Мен ўйлардим: бунақа мутахассислар шифохонаси туманларда-ку йўқ экан, ҳеч бўлмаса вилоятларнинг марказларида очиб қўйилса бўлмасмикан? Излай-излай гематологлар маскани, яъни, қон куйиш ва илмий текшириш институти клиникасини Тошкентнинг Қатортол худудидан топдик. Бизни қабул бўлими катта ҳамшираси Малика Зокирова самимият билан кутиб олди.

— Икки кундан бери сарсонмиз, — гап орасида ўзимни қийнаётган масалани айтдим. — Бундай беморларни туманларда, лоақал вилоятларнинг марказларида даволашнинг иложи йўқми?

— Сизлар-ку, Тошкент вилоятидан экансизлар, бунақа беморлар республикамизнинг энг олис худудларидан ҳам фақат мана шу даргоҳга келиб даволанишади, — аввалгидек хушмуомалалик билан изоҳ-

воланиб туришини тушунтирган Ҳамида опа ғалати бир янгиликни айтиб қолди.

— Ташхис хулосасига кўра Швейцариядан олиб келинаётган дори билан даволашга киришамиз. Бемор, худо хоҳласа, шифо топади, ташвишланманг...

Нажоткор бу аёлнинг очик чехраси, кўнгилларимизни тоғдек кўтариб юборган тасаллисига қандай миннатдорчилик билдиришни билолмас эдим! Хушмуомалаликнинг ўзи ярим шифо деб бежиз айтишмас экан.

Беихтиёр кўзимдан ёш тирқиради...

— У қандай дори экан? — сўрадим ўзимни бироз қўлга олгач.

— Энди сизга тўлиқроқ тушунча бермасам бўлмас, — изоҳга ўтди Ҳамида Муҳаммадовна. — Швейцариялик бир бадавлат одамнинг ёлғизгина фарзанди қон касалига чалиниб қолибди. Отаси ўғлига малҳам топиш илинжида табобатнинг дунёдаги энг зўр даргаларига мурожаат этибди. Шу йўлда бор бисотини сарфлабди. Шифокору табиблар бутун маҳоратини ишга солиб дардни даволай оладиган малҳам тайёрлабди. Аммо вақт анча ўтган, дард ўз ишини қилиб, бемор ўлим ёқасида экан. У сўнгги васиятини айтишга ул-

лар ҳам тикланиб, турмуш ўртоғимда ҳаётга муҳаббат, хушчақчақлик кайфияти пайдо бўлди. Клиникадаги Ҳамида Қозоқова, Маъмура Нигматова сингари моҳир шифокорлар, қўли энгил ҳамширалар ва бошқа ходимлар вазифасини астойдил адо этишмоқда.

— Бу дори мудом келаверадимми ёки вақтинчаликми?

— «Глибек» деб номланган ушбу капсулаларнинг бир қутиси камида уч минг доллар туради. Аммо швейцариялик савобталаб боланинг васиятига кўра халқаро хайрия жамиятига аъзо давлатларнинг беморлари бепул таъминланади, — тушунтирди Ҳамида опа. — Биз ҳам вақтида аъзо бўла олганимиз туфайли уч йилдан буён беморларимизни ушбу капсула билан даволаяпмиз. 2007 йили 250 нафар бемор ушбу малҳамдан шифо топди. Мазкур дорини дунё бўйича тарқатувчи ташкилот Угандада жойлашган. Малҳамдан шифо топаётган ҳар қайси беморга швейцариялик бола ҳаққига дуо қилишини эслатамиз.

Болаларимнинг онаси билан ҳар куни дуога қўл очамиз: Тангри, шу боланинг руҳини шод айла! Қани эди, дунёдаги барча инсонлар шу фарзанд янглик савоб ва олижанобликни ихтиёр этса!..

Асад АСИЛ

Мушоҳада

ЭЗГУ НИЯТ ХОСИЯТИ

Ҳеч эзгу ният қилганмисиз? Саволим сизни ажаблантираётгандир. Албатта-да, ахир дунёдаги ҳар бир инсон яхши ният қилади, бахтли бўлишни истайди. Балки бунинг ёмон томони йўқдир. Чунки одамзот ҳамиша яхши яшашга интилиб келган.

Аммо тонг ёришаётган пайтда: «Бугун бирор савоб иш қилишим керак» дея аҳд қилдингизми? Кимдандир одамгарчилик юзасидан ҳолаҳвол сўрашни, ҳеч бўлмаганда йўловчиларга табассум билан салом беришни ният қилсангиз, шунинг ўзи эзгу ният эмасми? Яхши ниятли кишини албатта Яратганнинг ўзи қўллади. Келинг, гап келиб қолганда, сизга бир дўстимнинг бошидан ўтган воқеани айтиб берай.

«Бир куни яхши ниятлар билан ишга жўнадим. Иш жойим узокроқ бўлганлиги боис учта автобусга чиқиб боришим керак эди. Иккинчи автобусдан тушиб, учинчисини кутиб турганимда, кўзойнакли бобо биз ўтирган ўриндик ёнига келди. Бир бола ўрнидан туриб жой берди. Бобо: — Ҳўв ана у ерда жой бор экан, болам, сен ўтиравер, — дея менинг ёнимга ўтирди.

Шунда бир автобус келиб тўхтади. Бобо мендан нечанчи автобуслигини сўради. Шунда унинг кўзи узокни кўра олмаслигини пайқадим. Қайси автобусда кетишини сўраганим, рақамини айтди. «Хотиржам бўлинг, бу бошқаси экан», — дедим. Шунда негадир бобони автобусига чиқариб юбориб, кейин кетишни ният қилдим. Бир қанча автобуслар келиб-кетди. Бобога уларнинг рақамини айтarkanман, кимгадир ёрдамим тегаётганидан хурсанд эдим. Буни қарангки, ич-ичимдан келишини хоҳламай турган автобусим бобони кузатиб қўймагунимча келмади».

Дарҳақиқат, ҳолис ниятнинг гашти бошқача. Ҳеч эътибор қилганмисиз, болаликдан орзу қилган ва юракдан интилаётган шаффоф ниятларимизга секин-секин албатта эришамиз. Фақат ҳаёт тарзимизга айланиб бораётгани учун бу ниятлар ижобати одатий ҳолдек кўринади. Масалан, кимлардир ўқишга кириш, шифокор, ўқитувчи бўлишни ният қилади. Айни пайтда ўша ниятларига етишади ҳам. Чунончи, бу бегубор ниятларда ҳеч қандай манфаатдорлик йўқ. Кимларнингдир зарар кўриши эвазига эришилмайди. Шу боис булар руҳимизга қувват бағишлаб, астойдил ҳаракат қилишга чорлайди. Утаётган умримизни мазмунан бойилади.

Афсуски, улгайиб борганимиз сайин, ҳаётнинг шиддатли оқими ниятларимизни моддий манфаатдорлик қобигига ўрай бошлайди. Ниятларимиз ҳолислик рангини йўқотиб боришни сезмай қоламиз. Улар энди ўзгаларга зарар етказса ҳам ҳаракатдан тўхтамаймиз. Умуман, бунинг отини худбинлик деса ҳам бўлади.

Худбинона ниятларимиз амалга ошавермаса, нолишга тушамиз. «Дунё бешафқат, ҳозир яшаш қийин» ва ҳоказо. Ҳўш, нега амалга ошмаяпти? Буни ўйлаб ҳам кўрмаймиз. Виждонимизга қулоқ тутиб «оғзимиздаги ошни олдириб қўйишдан» чўчимаймиз. Аммо яратган насиб этган ризқни бандаси қандай тортиб олиши мумкин?

Шу тарихи эзгу ният хосиятидан кўп ҳолларда бебахра қоламиз. Кичик бўлса-да, савоб иш қилиб кўнгли хотиржамлигига эришиш қандай яхши. Энг муҳими, Аллоҳ ҳолис ният қилган кишига гарчи ўша ниятини бажара олмай қолса ҳам бажарилганлик савобини бераркан. Ана шу бахтдан бенасиб қолмайлик.

Акмал ТОШЕВ

Табиат мўъжизаси

Сўлим ва роҳатмакон Осмонсой кенгликлари сир-синоатларга бой. Бир томони баланд ва осмонўпар тоғлар, иккинчи томони бепоён, адоқсиз яйловдир ва экинзорлар билан туташиб кетган. Тонг ёришгани ҳамон табиат қайта жонланиб, теварак-атроф турли-туман қушлар, жониворлар ва ҳашоратлар билан тўлиб кетади. Юқоридан оқиб келаётган шаффоф ва муздек сув ирмоқларга қўшилади. Ирмоқлар ўз навбатида анҳорларни ташкил этади. Бу ердан туриб табиат олами ва тоғ чўққиларини кузатиш гоят мароқли.

Ҳашоратлар ичида асаларидек табиатга шайдо бўлмаса керак. Унинг бутун вужуди меҳр-мурувват, меҳнатсеварлик, ҳалоллик ва заҳмат чекиш ҳислари билан йўғрилган. Асаларилар қийғос очилган гуллар оламига талпиниб, эртанги кун ташвиши билан яшайдилар. Гулларнинг мўлқўллиги ва сероблиги эса улар учун айни муддао. Тиниб-тинчимас ҳашоратларнинг мўъжизаларга бойлиги ўзига ром этмай қўймайди. Гулнинг ҳиди, ранги, ҳатто ультрабинафша нурларни ҳам яхши

У ҳамиша гулга талпинади

фарқлай олишидан беихтиёр ҳайратга тушасиз. Бу жажжи жониворлар хартумлари билан гул чангини сўргач, йиғилган нектарни сўлак бези суюқлиги билан то уяларига етиб келгунларича аралаштириб, олти қиррали мумкатакчаларига йиғишини ҳеч кузатганмисиз?

Оила ташвиши ва насл қолдириш она асаларилар зиммасида бўлади. Кўпайиш улар ҳаётининг асосини ташкил қилади. Ишчи асаларилар эса мумкатакчалар ичида вояга етгач, аввало теварак-атрофни ҳар хил чиқиндилардан тозалайдилар. Кўп ўтмай қути уяси теварагида учини машқ қилиб, кейин катта арилар ёрдамида гуллар оламига талпиниб, нектар йиғишга киришиб кетадилар. Теварак-атрофни яхши ҳис этиб, ҳидларнинг фарқига бориш зарурлигини англаб етадилар. Шундан сўнг уларнинг қай бири каттасию, қай бири кенжаси экан-

лигини ажратиб бўлмайди. Ором олиш ва кўнгилхушлик қилиш нималигини билишмайди. Улар учун ҳаёт қонуни шундай.

Асал — қимматбаҳо ва шифобахш озуқа. Она табиат томонидан инсонга инъом этилган бебаҳо неъматлардан биридир. Унинг шифобахш хусусиятларини ҳеч нарса билан тенглаштириб бўлмайди. У мунтазам равишда истеъмол қилинса кишига тетиклик, куч-қувват бағишлайди.

Заҳматкаш жониворларнинг ҳаёт тарзи гоят ажойиб. Улар қисқа умрлари мобайнида оила-оила бўлиб, аҳил ва иноқ яшайдилар. Асосий вазифалари гул чанги ва нектар шарбат йиғишдан иборат. Шунингдек, ўз уялари атрофини саронжом-сарияталаш, она ари ва каттакчалардаги ли-

чинкаларни меҳр билан озиқлантириш, ташқи хавф-хатарлардан ҳимояланиш каби бир қатор юмушларни ҳам бажонидил бажаришади.

Асаларилар бир-бирлари билан турли ҳаракатлар ёрдамида ўзаро ахборот ҳам алмашиб туришади. Уларнинг «разведкачиси» нектарга бой бўлган гулзорни топгудек бўлса, қайтиб келиб қути уяси устида қорнини ликиллатиб, айланиб, гўё рақсга тушаётгандек ҳаракат қилади. Бу ҳаракат қайси томонга ва қанча масофага учиб бориш кераклигини билдиради. Шундан сўнг ишчи арилар «разведкачи» кўрсатган томонга учиб кетадилар.

Лекин ариларнинг қушанда-лари ҳам йўқ эмас. Чумчүқсимонлар оиласига мансуб узун тумшүқли ола қанот қарқуноклар қути уялари атрофида тўп-

тўп бўлиб учиб юришган беозор жониворларга тез-тез хавф солиб туришади. Бундай пайтларда кишиларнинг доимо кўз-қулоқ бўлиб туриши ва гамхўрлиги зарур.

Фасллар ўзгариб ҳаёт ўз маромида давом этаверади. Мавсум алмашинуви бошланиб, мурғак жониворлар ҳаёт синовларидан ўтиб, баҳорни қаршилайдилар. Тоғ-ёнбағирлари ва паст текисликлари яшил либосга бурканади. Лекин эсаётган муздек шамол кичик жониворларга шафқат қилмайди. Уларнинг бир гуруҳи қуёш тафтида қути уялари ёнида исинишади. Ҳамма гап ўраб турган атроф-муҳит ва инсонларнинг уларни қандай қадрлай билишида.

Хуллас, ишчи асаларилар ўттиз-ўрттиз беш кунлик қисқа умрларини заҳмат чекиб ўтказишади. Уларнинг тиниб-тинчимаслиги, меҳнаткашлиги, аҳил-иноқлиги ва ҳамжихатлиги ҳаётда учраб турадиган айрим локайд, танбал ва ишқмас кишиларга ўрناق бўлса арзигуликдир.

Абдулла САИДОВ

Олтин давр Чизгилари

Эртанги куннинг ҳал қилувчи кучи бўлмиш ёш авлоднинг ўзига хос кечинмалари, истагу орзулари ва, албатта, муаммолари билан ўртоқлашиш мақсадида эксклюзив саҳифа тайёрлашни ният қилдик.

Азиз ёшлар! Тенгдошларингизга айтар сўзингиз бўлса, марҳамат, ушбу саҳифа — фақат сизлар учун!

— Шерзод Америкага кетибди!
— Дилшод Германиядан келибди!
Бу каби гап-сўзларни эшитган ҳар бир талаба қилиши керак ва хаёлларга берилиши табиий. Бироқ начора, баъзи дўстларимизнинг орзуси саробга айланиб, интилишлари кундалик ташвишлар аро сўниб қолмоқда. Ҳўш, нега? Кимки интилиб, ҳаракат қилса, ўқиса, изланса, унга ҳар томонлама имконият яратилаётган бир пайтда нечун айрим талабалар бундан фойдалана олмаёпти?

Ўқувчидан эса ота-она талаб қилиши лозим. Лекин бунинг учун ўқувчида ҳам эркин фикр бўлиши, ўз йўлини ўзи танлай олиши лозим.

Ҳолва деган билан оғиз чучимайди дейсизми? Тўғри, баъзи жойларда ўқитувчи — фермер, ўқувчи — аъзо! Бундан ҳам кўз юмиш қийин...

Талаба ишлаши керакми?

Талаба сўзи «талаб қилувчи» деган маънони билдиради. Абитуриент талаба бўлганидан сўнг аввало нимани талаб қилишни билиши керак ва талаб қилган нарсаларини тушуниши, уларга амал қилиши лозим. Акс ҳолда у талаба эмас, балки талаба кўринишидаги «ўқувчидир». Ҳар қандай ишнинг натижаси ҳақиқатдан ҳам ўйлаб кўриш керак.

Ўқиш билан биргаликда ишлаётган талабаларга «Нима учун ишляпсан?» дея савол берилса, «Ўқишдан бекор қолган пайтларим кўп бўлади», «Пул учун ишляпман», «Ишлашга мажбурман», «Малака оширишим керак» ва айрим ҳолларда «Нима биландир машғул бўлсам, уни (севгилисини) унутаман» деган жавобларни эшитишимиз табиий ҳол. Тўғри, ишлаш айб эмас. Лекин «ўқишдан ортиб ишлаш» йўқ нарсаси. Чунки ҳар қандай энг билимдон одам ҳам «бўлди, ҳамма нарсани биламан, ўқимасам ҳам бўлаверади» деганмас. Шундай экан, нима учун ўқишдан вақт ортиши керак? Моддий жиҳатдан етишмовчиликни тушунса бўлади. Ҳар бир давлатда ҳар бир аҳоли қатламининг молиявий аҳволи турлича бўлади. Талабаларнинг эса бу борадаги имконияти мақтовга лойиқ эмас. Тўғри, китоб сотиб олишга, яхши еб-ичишга, кийинишга маблағ етишмаслиги мумкин. Лекин бир нарсани ёддан чиқармаслик керак, талаба биринчи ўринда ўқиши, ўқиши шарт. У ўқишни биринчи ўринга қўймас экан, ҳар қанча яхши ишчи бўлмасин, яхши талаба бўлолмайди. Ўқишни ўрнига қўйган ҳолда ишлаш ҳам ортиқчалик қилмайди, албатта. Аммо иш кўплигидан дарс қилишга улгурмаслик, айрим ўринларда ишдан ортиб дарсга қатнашолмаслик талабани ўқишдан йироқлаштиради.

Улдона АБДУРАҲМОНОВА,
ЎЗМУ талабаси

Одам бўлиб келдик...

Гап шундаки, бугунги талаба — кечаги ўқувчи етишиб чиққан муҳит кўп ҳолларда замон талабидан орқада қолаётганга ўхшайди.

Фарғоналик курсдошимдан у ўқиган мактаб ҳақида сўрасам:

— Мактабимдан кўнглим тўлмаган. Негаки, бизнинг бир ўқитувчимиз дарсда ўқувчиларга сақич, қанд каби нарсалар сотиш билан банд бўлган. Ҳозир укаларимдан сўрасам, аҳвол ўзгармабди, — дейди куюниб.

Энди бир ўқувчининг оdatий кун тартибини ўзим кузатганча таништирсам.

Эрталаб нонуштадан кейин бир-иккита дарсликни олиб (ҳамма ҳам эмас) мактабга боради. Олти соат дарснинг бир қисми стадионда тўп тепиш билан ўтади. Уйига келгач, отаси ёки онаси ўқимай келгани, дарсга кирмагани учун эмас, туфлисини йиртиб келгани учун танбеҳ беришади.

Тушлиқдан кейин мол ёки кўй боқишга кетади. Шу ўрин-

да яна унга китоб олиб кетиш ўрнига, молнинг қорнини яхшилаб тўйдиришни, кечроқ қайтишни тайинлашади. Кечки овқатдан кейин ёки айна тановул пайтидан бошлаб то ухлагунча аллақандай сериаллар кўрилади.

Шундай муҳитда мактабни битириб келган ва «бир амаллаб» талаба бўлиб қолган киши «ўзи танлаган» соҳанинг сирларини қай даражада ўзлаштиради? Тўғри, бу савол ҳаммага ҳам тааллуқли эмас. Аммо битта бўлса ҳам «касал» талабанинг «касали» юқумли эмасмикан?..

Вазият шу тарзда кечар экан, чет тили дарсларининг ўрганилиши ҳақида нима дейиш мумкин? Зотан, тил ўрганишга бўлган муносабат қониқарли бўлмаса, кеча қишлоқдан келган талаба чет элларга чиқишни ўйлаб кўрмаса ҳам бўлади.

Барини бошдан бошлаш учун эса вақт, мустаҳкам ирода ва тиришқоқлик керак. Агар ўқувчи талаб қилса, ўқитувчи билмай қолса ҳам кейинги дарсга билиб келиб айтади.

Гапнинг индаллосини айтганда, порлоқ келажак барпо этишимиз учун бизга баркамол авлод керак.

Келажак бугундан бошланади. Бугуннинг баъзи яраларига малҳам бўлиш эса ёшларнинг зиммасида. 2008 йилнинг «Ёшлар йили» деб эълон қилинишида ана шу ҳикмат буй кўрсатиб турибди. Тенгдошим, акам, укам, синглим, опам — барчангиз жамиятнинг бир аъзоси сифатида ўғлингиз, қизингиз, укангиз, синглингизнинг ўқишига, қизиқишларига эътибор қаратинг. Қачонгача ўтмишимиз билан гурурланамиз? Бугунимизни ҳам фахрланарли ҳолга келтириш ўзимизга боғлиқ эмасми?!

Мустақиллик сабабли юзага келган имкониятлардан фойдаланайлик. Сериал кўриб вақт ўтказиш ўрнига бир кунда ҳеч бўлмаса икки соат китоб ўқиб, тил ўрганайлик. Тил билган — эл билади. Яшаш яхши, яхши яшаш ундан-да яхши.

Абдулатиф АБДУЛЛАЕВ

Қиз бола ўқиши шарт...ми?

Шу мавзуда мақола ёзишни анчадан буён ўйлаб юрган бўлсам-да, амакимнинг ўша гапига муносиб жавоб бера оламаним дея қогоз қораламаётгандим. Чунки инсон онгида ўзи тўғри деб билган фикрни ўзгартириш анча мушкул иш.

Мактабни тамомлагач, қизиққан соҳам бўйича пойтахтда таҳсил олиш умидида дадам билан йўлга отландик. Биз билан хайрлашувчилар орасида амакимнинг нозилик акс этган қиёфаси кўнглимни гаш қилди. Аввалдан сезиб юргандим, сафаримиз ёқмаяпти. Қутилаётган машинанинг ҳадеган-

да келавермаганлиги унга қўл келди, дилидагини тилига чиқариб олди: «Қиз бола ни ўқитиш шартми? Яна шунча узоқ жойда! Сизга ҳам хайронман, ака, қизларингиз нима деса кўнаверасизми?».

Ҳаяжон билан оdatдагидан тез ураётган юрагимга қаттиқ зарб теккандай бўлди. Гўёки шу гап ойдин орзуларимга тўсиқ бўладигандай кайфиятим бузилди. Аммо ўша пайтда дадамнинг бу каби «таклиф»ларга парвосизлиги мен учун катта ютуқ бўлган экан.

Университетни тамомлаганимга ҳам бир йилдан ошди. Орадан шунча вақт ўтганига

қарамай ҳар бир талаба кизни кўрганимда қулоғим остида амакимнинг ўша гапи такрорланаверади. Нега шундай? Нима учун кўпчилик шу фикрда?

Муқаддас китобларда илм излаш эрқагу аёлга бирдек фарз қилинган. Афсуски, аксарият кишилар аёлларнинг бу жараёндан четроқда бўлишини маъқул кўради. Аслида аёлларнинг маънавий фаоллиги тараққиётнинг муҳим шarti ҳисобланади. Боиси чинакам ворис тарбиясида масъулиятнинг учдан икки қисми улар зиммасида бўлади. Шу вазифани дилдан ҳис қилиб, уддалаётган оила бекалари ҳар қандай таҳсинга лойиқ. Чунки илми, маънан бой аёл ҳеч қаерда ишламаган тақдирда ҳам ҳеч нарса ютказмайди. Фарзандлари тарбиясига унинг кимлиги, билими, кенг дунёқарashi таъсир этиши турган гап.

Энг муҳими, зар қадрини заргар билади деганларидай, ўзи илм йўлида машаққат чеккан аёл илми кадрлайди. Фарзандларининг ҳам зиёли бўлишига сабабчи бўлади.

Бугунги кунда шунқор йигитлардан қолишмаётган спортчи, санъаткор, ижодкор қизларимизнинг ютуқларидан уларнинг ота-оналари, яқинлари фахрланмайди дейсизми?

Инсон маънавий мукамалликка интилгандагина келажаги нурли, ҳаёти мазмунли бўлади. Шу йўлни мақсад қилганларни тоғ чўққисини кўзлаган алпинистга қиёслаб, улар дадил юқорилаб бораверишини, амакимнига ўхшаш гапларни йўлда учрайдиган билинар-билинимас ўнқир-чўнқир сифатида четлаб ўтишларини истардим.

Мактуба МҲМИНОВА

Талаба ён дафтарида 108-А гуруҳ қизларига

Тилагим — доимо ёдда туринг
Севган ёрнингизнинг хайли бўлиб.
Бир умр зафарли, шодумон кўринг
«Дунёнинг энг бахтли аёли бўлиб».

Самимий, покиза кўнглингиз учун,
Ҳурматимиз чексиз бизнинг сизларга.
Айтинг, чиндан ҳавас қилмайлик нечун?
Зарина, Сетора, Дилафрўзларга.

Гоҳи тушунмасиз, гоҳида акси,
Барийбир ёқда дилга сўзлари.
Қайсидир бахтиёр йигитнинг бахти
Зарифадек Хивам гўзал қизлари.

Соодатга омад тилишимиз бугун,
Яна бир гап сўзим хотимасида.
Бошқача заковат, зоҳрни кўрдим
Гуруҳимиз камтар Фотимасида.

Қаерда бўлмангиз, қайга бормангиз,
Ташрифларингиздан диллар яйрасин.
Баҳора, Зилола ва Умидга қиз
Барчангизни Тангрим ўзи асрасин!

Низомиддин МҲМИНОВ,
ЎЗДЖТУ инглиз филологияси
факультети талабаси

▼ Сарҳадлар оша...

«ВАТАН ДОМЛА»

Кишлоғимизда бир одат бор: кишиларга лақаб қўйиш. Балки бу бир хил исмларнинг кўплигидан, отдошларни бир-бирдан фарқлаш заруратидан келиб чиққандир. Энг муҳими, гап бу ерда салбий таассурот уйғотувчи лақаблар эмас, кишиларнинг яхши одатлари ва жамият ҳаётидаги ўрнини очиб берувчи «тахаллус»лар ҳақида бормоқда. Уни кўна (шарафли ном) деса ҳам бўлади-ю, ўқувчилар учун бу бироз нотаниш сўз. Лекин одатда бундай лақаблар ўша кишиларнинг фаолиятига айнан моски, халқнинг донолигига қойил қолмай иложинг йўқ.

Биринчи мисол: қишлоқда Одилжон Ғафоров исмли тракторчи бор эди. Лақаби — «Давлатнинг одами». Чунки у ҳар бир ишни ҳолислик билан бажарарди. Агар нотўғри иш қилаётган бўлса, у фарзандими, оиласими, келиними, қатъи назар, одамлар орасида ёки маърака-ийгинда бўлса ҳам уришиб, танбеҳ берарди. Қорни тўқ бўлса, уйга боришни ҳам унутиб ер ҳайдаш, чигит экиш, мола босиш ишларини кечаси билан тонг отгунга қадар сифатли қилиб бажарарди. Шу боис бўлса керак, халқ уни «Давлатнинг одами» дер эди.

Тўхтабоев Собиржон исмли ҳамқишлоғимиз бор. Уни аҳли Қирққетмон «Собир суд» дейди. Бу киши қишлоқда, маҳаллада, оилаларда бирор муаммо чиқиб қолса, уни шундай ҳал этадики, йиғилганлар бундан-да ортиқ маслаҳат бера олмасликларини билиб, норози бўлмай, натижадан кўнгиллари кўтарилиб қайтишади. Энг қизиғи шундаки, Собиржон ака қийинчилик йилларида бор-йўғи тўрт синфгина ўқиган холос. Йўғон, кўпинча сенсираб айтиладиган бундай ҳукмдан сўнг йиғилганлар: «Бу Собир суд ҳукми. Муҳокамага

ўрин йўқ», — дейишади-да, тарқалишади. Ҳақиқатан ҳам кўпинча баҳсга ўрин қолмайди...

Қишлоқ мактабида 25 йилдан буён муаллимлик қилиб келаётган бир киши бор. Уни «Раис», «Ватан домла» дейишади. Домланинг гоёси — тўғрилиқ ва адолат. Шу йўлда доим куйиб-пишиб, талашиб-тортишиб, ёмон кўриниб бўлса-да, виждони тўғри деб топган ишни қилиб юради. Айтишларича, домланинг бобокалонлари беклар авлодидан бўлган экан. Шунинг учун боболари: Элбек, Отабек, Султонбек, Мавлонбек, Тохирбек, домламинг — Оқилбек, ўғиллари (еттинчи авлод) — Жавлонбек. Хуллас, ҳаммасининг номида бек сўзи мавжуд. Синфдошлари Оқилжон, курсдошлари Оқилбек, илм аҳли Оқилжон (Тошкентда) домла дейишади.

Баъзан домлани Раис ҳам дейишади. Домланинг бундай фаолияти 1986 йилда 10-синф ўқувчиларини пахтага жалб этиш ноқонуний эканлиги ҳақида «Ёш ленинчи» (ҳозирги «Туркистон») газетасидаги чиқишларидан бошланган...

Домла шундан бери ўқитувчиларга кўмир пули тўлаш, электр энергияси ва обунани бепул қилиш, хўжалиқ солиғидан озод

этиш, қишлоқни газлаштириш, томорқа тақсимоти, қишлоқ мактабларини компютерлаштириш, ўзбек тилининг мавқеини ошириш, қишлоқ ёшларига давлат грантларини кўпайтириш таклифи билан йилига уч-тўрт марта юқори ташкилотларга мурожаат этади.

Қачон қарасангиз домлани ўз ташвиши қолиб ё маҳалла, ё жамоа, ё қишлоқ муаммосини кўтариб ким биландир олишган, кимнидир вазифасини тўғри бажаришга чақирган ҳолда кўрасиз.

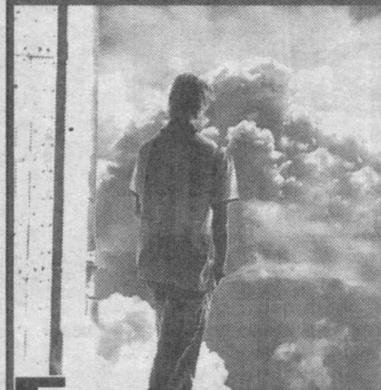
Ҳар гал домлани кўрганимда «Нега жамиятда шундай одамлар кўп эмас? Нима учун бошқалар бу инсоннинг ёнига кирмайди, талаблари тўғри эканлигини била туриб томошабин бўлиб туради? Нега баъзилар кечалари ибодат қилиб, кундузи болалар ҳақини туя қилишади?» каби саволларни ўйлаб, қийналаман...

Кейин «Ўзи бу Ватан домлага ҳаётда нима етмайди? Оиласига тааллуқли бўлмаган шундай муаммолар туфайли бир куни ўчакишиб уни ишдан ҳайдашса, ҳурматсизлик қилишса-я?..» деган ўйга бораман.

Йўқ, мамлакатимизда ҳеч ким ҳеч қачон ўз қарашлари ва қонуний ҳаракатлари учун жавобгар бўлмайди. Эл-юрт учун жон қўдириб яшаётган «Ватан домла» сингари инсонлар бор бўлсин!

Исмоилжон ҲАЙДАРОВ,
Ўзбекистон тумани
Қирққетмон қишлоғи

▼ Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг

Кишлоғимизда Ҳадича исмли кўпни кўрган, ширинсухан аёл истиқомат қиларди. Бир куни эрталаб ишга кетаётиб, онахоннинг уйи олдида хомуш турганини кўриб қолдим. Хол сўрашгач, нега кайфияти йўқлигини сўриштирдим. — Ўғлим, мен катта айб иш қилиб қўйдим, — деди онахон кўзи жикка ёшга тўлиб. — Раҳматли қайноғамнинг руҳини безовта қилдим.

Безовта руҳ

Кампирга таажжуб билан боқдим. Ҳадича ая кўз ёшларини кўйлагининг энги билан артгач, ҳикоясини бошлади.

— Ўғлим, биласан, чолимнинг катта акаси яқинда қаёқ килди. Шодмонкул — унинг кенжа фарзанди. Уни қайноғам жуда суйиб ардоқларди. Шодмонкул шу боис жуда эрка, безори бўлиб вояга етди. Ёши ун бешга тўлди, аммо ўзидан кичикларга кун бермайди. Ҳали у, ҳали бу неварамни турткилайди. Овсиним бечора унга насиҳат қила-қила эси кетади. У эса хўп дейди-ю, билганидан қолмайди. Кеча қарасам, кичик неварам Ҳасанга азоб бераётган экан. Бечоранинг бурнини қонатибди. Жаҳлим чиқди. Қўлимга калтак олиб, Шодмонкулни қувалаб кетдим. У бирдан бор овози билан «Отажон, отажоним, ёрдам беринг!» дея ҳовлининг этагига қараб қочди. Ҳаёлимдан «Бу бола жинними, нима бало, ахир отаси улиб кетган бўлса» деган ўй ўтди. Шодмонкулга етиб, энди калтак кўтарган эдим, қарасам рўпарамда раҳматли қайноғам эски кийимлар кийган ҳолда менга нафрат билан тикилиб турарди.

Қайноғам менга ғазаб билан муштани кўрсатди-ю, бирдан кўздан ғойиб бўлди. Қўрқувдан ўтакам ёрилай деди. Астафуроллоқ, бу не синоат бўлди дейман ўзимга ўзим. Кечаси билан ўхлалмадим, болам. Раҳматли қайноғам кўзимга кўринаверди, алоқ-чаллоқ тушлар кўриб чиқдим. Қайноғамнинг суюкли ўғлига озор бериб, унинг руҳини безовта қилганимни кейин пайқадим. Ис чиқариб, раҳматлининг ҳақиқага дуо ўкиб юбормоқчиман.

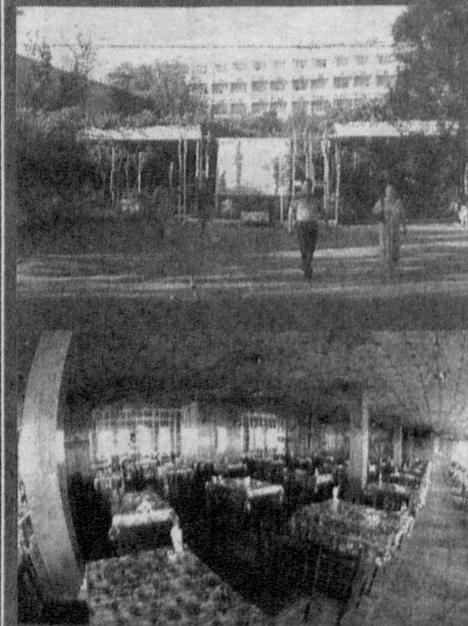
Кекса онахонга хотиржамлик, яхши кайфият тилаб, йўлда давом этар эканман, бу дунёнинг синоатлари кўплиги ҳақида ўйлаб борар эдим.

Анорбой НОРҚУЛОВ

«СИТОРАИ МОҲИ ХОСА»
САНАТОРИЙСИ

«SITORAI MOKHI KHOSA»
SANATORIUM

САНАТОРИЙ
«СИТОРАИ МОҲИ ХОСА»

«Ситораи моҳи хоса санаторийси»

масъулияти чекланган жамияти
маъмурияти ва касаба уюшма кўмитаси

Тармоқ ходимлари ва барча фуқароларни Наврўз байрами билан чин дилдан табриклайди ва ушбу сиҳатгоҳда дам олиб, даволанишга таклиф қилади.

Санаторий — иқлимий ва бальнеологик курорт. У Зарафшон дарёси воҳасида, денгиз сатҳидан 500 метр баландликда,

Бухоро шаҳрининг чеккасида, Бухоро амирининг собиқ қароргоҳи ҳудудидаги сўлим масканда жойлашган.

Даволаш омиллари: иқлим ва сульфат-хлорид-натрийли сув.

Улар буйрак, асаб тизими, ҳаракат ва ҳазм қилиш аъзолари касалликлари учун жуда фойдали.

Бу ердаги замонавий ташхислаш ва даволаш хоналари, физиотерапия, лазеротерапия, балчиқ билан даволаш, жисмоний тарбия, уқалаш, фитобар ва парҳезли овқатлантириш соғлиқингизни тиклашга хизмат қилади.

Ётоқ бир ва икки ўринли шинам хоналардан иборат.

Шинам ошхона, клуб, спорт майдончалари, кутубхона, музей, бассейн ва сауна Сизнинг хизматингизда. Бухоро шаҳрининг тарихий обидаларига саёҳатлар уюштирилади.

Шифо масканимизга хуш келибсиз!

Манзилимиз:

Бухоро шаҳри «Ситораи Моҳи Хоса санаторийси» МЧЖ
Телефон: 8(365) 2285066, 2285026

ЎЗБЕКИСТОН

TOSHKENT

ПЕРВЫЙ

СТС

ДТВ

НТВ

ЎЗБЕКИСТОН

TOSHKENT

ПЕРВЫЙ

СТС

ДТВ

НТВ

5.55 Қурғатқандар дастури, 6.00 Ассалом, Ўзбекистон! 7.00 «Сарой жамолири», Т/с 7.35 «Ортинги бўйлаб» дастури...

7.25 Қурғатқандар тартиби, 7.30 «Сарой», Ташкент! Қунило-чер информатсион мусикий дастури...

5.00 Телеканал «Доброе утро», 6.00 Новости, 6.05 Телеканал «Доброе утро»...

10.00 «Седьмая», 10.20 «Один день», Новая версия, 11.00 Т/с «Мангуст»...

08.00 Т/с «Зена - королева воинов», 08.55 М/с «Смешарики»...

08.00 М/ф «Вунчи-пунчи», 08.45 М/с «Уолтер Мелтон»...

5.55 Қурғатқандар дастури, 6.00 Ассалом, Ўзбекистон! 7.00 «Сарой жамолири», Т/с 7.35 «Ортинги бўйлаб» дастури...

7.25 Қурғатқандар тартиби, 7.30 «Сарой», Ташкент! Қунило-чер информатсион мусикий дастури...

5.00 Телеканал «Доброе утро», 6.00 Новости, 6.05 Телеканал «Доброе утро»...

08.00 Т/с «Зена - королева воинов», 08.55 М/с «Смешарики»...

08.00 М/ф «Вунчи-пунчи», 08.45 М/с «Уолтер Мелтон»...

5.55 Қурғатқандар дастури, 6.00 Ассалом, Ўзбекистон! 7.00 «Сарой жамолири», Т/с 7.35 «Ортинги бўйлаб» дастури...

YOSHLAR

SPORT

ROSSIYA

DOMASHNII

DOMASHNII

DOMASHNII

YOSHLAR

SPORT

ROSSIYA

DOMASHNII

DOMASHNII

DOMASHNII

6.55 «Аудитория салони», 7.00 «Мультиплеер», 7.30 «Каминининг олимаси»...

7.00 «Бодро удро», 7.00 «Хабарлар» (рус тилида), 8.00 «Хабарлар» (рус тилида)...

7.00 «Доброе утро, Россия!», 8.00 «Доброе утро, Россия!»...

08.00 Удачное утро, 08.50 Музыка на ДТВ, 09.25 09.40 09.55 10.10 М/ф...

08.30 «Криффитте-Малыш», 08.30 «Мультиплеер», 7.40 «Каминининг олимаси»...

6.55 «Аудитория салони», 7.00 «Мультиплеер», 7.30 «Каминининг олимаси»...

7.00 «Бодро удро», 7.00 «Хабарлар» (рус тилида), 8.00 «Хабарлар» (рус тилида)...

7.00 «Доброе утро, Россия!», 8.00 «Доброе утро, Россия!»...

08.00 Удачное утро, 08.50 Музыка на ДТВ, 09.25 09.40 09.55 10.10 М/ф...

08.30 «Криффитте-Малыш», 08.30 «Мультиплеер», 7.40 «Каминининг олимаси»...

6.55 «Аудитория салони», 7.00 «Мультиплеер», 7.30 «Каминининг олимаси»...

7.00 «Бодро удро», 7.00 «Хабарлар» (рус тилида), 8.00 «Хабарлар» (рус тилида)...

Ўзбекистон савдо, матлубот кооперацияси ходимлари ва тадбиркорлар касаба уюшмаси Марказий кенгаши

*Шу азиз Ватанда яшаётган барга-
баргани эзулик элҳиси бўлмиш фусункор
айём билан самимий муборакбод этади.*

*Юртимиз пинҳ, дастурхонимиз пўкин,
халқимиз омон бўлсин!*

**Таълим ва фан ходимлари
касаба уюшмаси
Тошкент вилояти кенгаши**

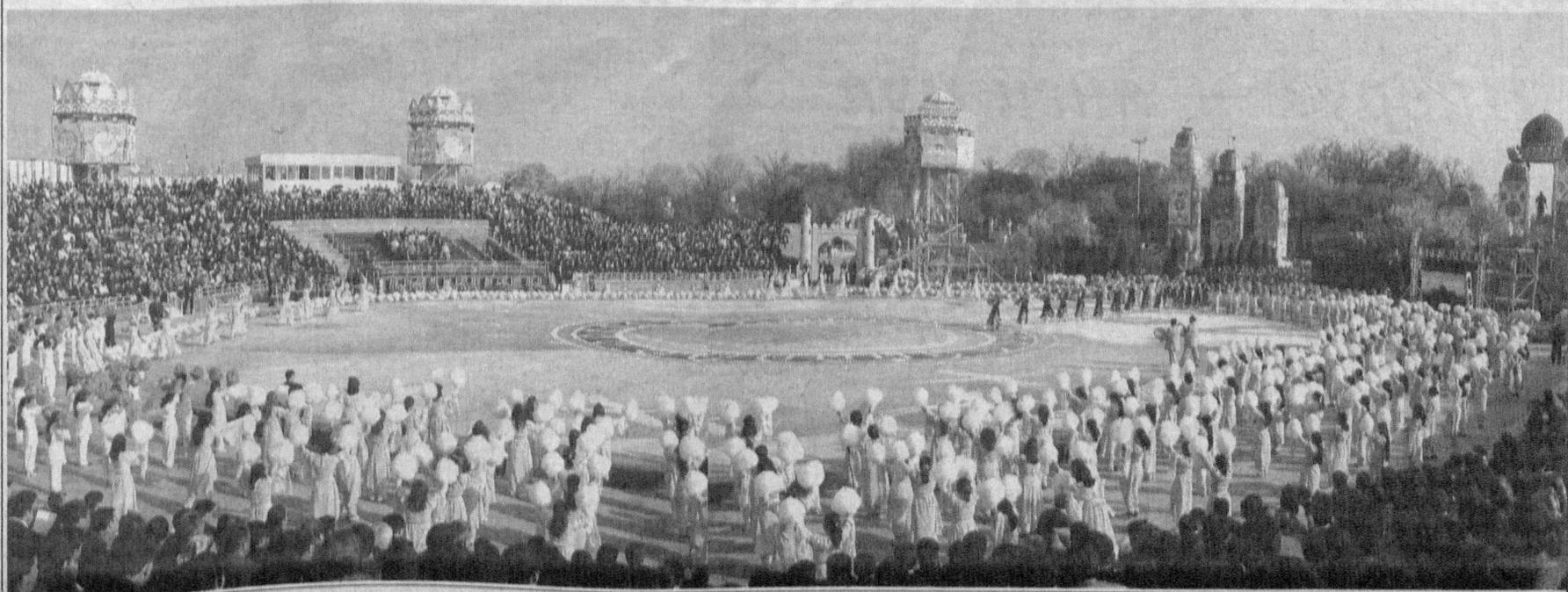
*Мамлакашимиз аҳолиси ва
шармок ходимларини
уйғониш ҳамда орзу-умидлар
рамзи бўлган Наврўзи олам билан
ин дилдан қутлайди.
Эл-юрт узуни камарбаста
бўлган устозларини
шолени ҳамма вақни баланд,
умрлари узуни бўлсин!*

АТ «Пахта Банк» Наманган вилоят бошқармасининг «Чуст» бўлими жамоаси

Соҳа ходимлари ва барча юртдошларимизни баҳор
байрами — Наврўзи олам билан
самимий табриклайди.

Ҳур Ўзбекистонимизни файзу барака
ҳеч қачон тарк этмасин!

АТ «Пахта Банк» Сурхондарё вилоят бошқармасининг «Шўрчи» бўлими жамоаси

*Соҳа ходимлари ва барча
юртдошларимизни қадимий
ҳамда ҳамиша ардоқли байрам
билан муборакбод этади.*

*Наврўз — янги кун
юртимизга фақат
эзгулик ва тинчлик
олиб келсин!*

«Оқ-тош санаторийси» масъулияти чекланган жамияти маъмурияти ва касаба уюшма кўмитаси

Соҳа ходимлари ва юртдошларни меҳр-мурувват айёми Наврўз байрами билан самимий муборакбод этади ва мазкур сиҳатгоҳда дам олиб, даволанишга таклиф қилади.

Санаторий Тошкент шаҳридан 65 км. узоқликда жойлашган, тоғ-иқлимли курорт ҳисобланади. Худуди кенг ўрмонзорлар билан ўралган бўлиб, бу ерда Оқтош ва Айиқсой дарёлари оқиб ўтади. Даволаш омили — мусаффо тоғ ҳавоси, тошдан-тошга урилиб оқиб ўтадиган дарёлардан келиб чиқадиган табиий гидроионланиш бўлиб, нафас аъзолари касалликлари билан хасталанган беморларни даволашда яхши таъсир қилади. Даволаш учун кўрсатмалар: нафас аъзоларининг туберкулёзга алоқадор бўлмаган касалликлари.

Даволаниш комплекси физиотерапия, сунъий ванналар (игнабаргли, тузли), сауна, парафин ва озекерит билан даволаш, массаж, жисмоний тарбия, парҳезли овқатланишдан иборат.

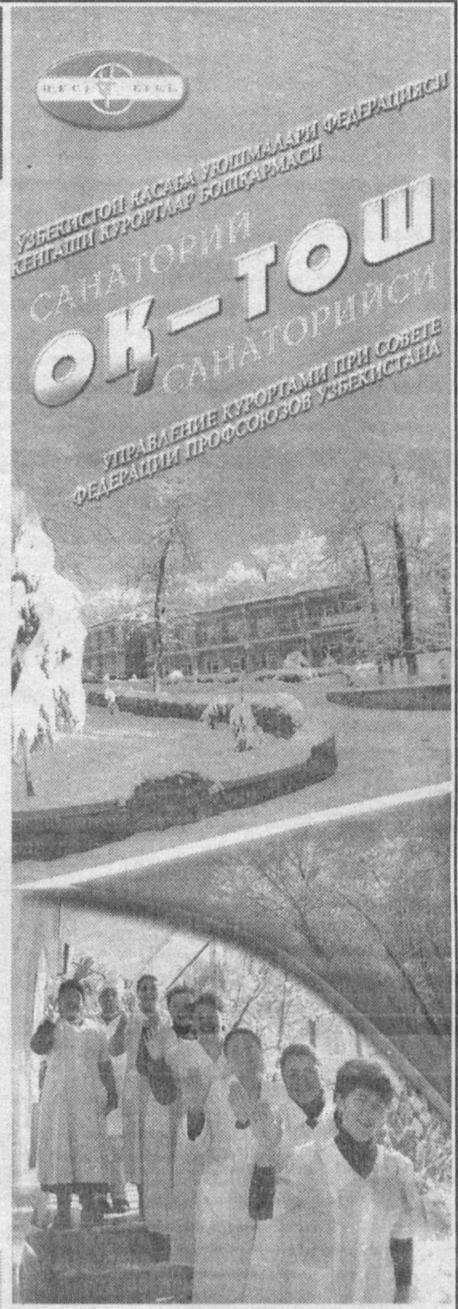
Ётоқхоналари шинам безатилган, барча қулайликларга эга, бирикки ўринли хоналардан иборат.

Сиҳатгоҳда кино залига эга клуб, кутубхона, спорт майдончалари бор. Экскурсиялар ташкил этилади.

Санаторий худудидаги маиший хизмат кўрсатиш хоналари, савдо шохобчалари ва шарқона чойхона Сизнинг хизматингизда.

Шифо масканимизга хуш келибсиз!

Манзилимиз: Тошкент вилояти, Бўстонлик тумани, «Оқ-тош» қишлоғи.
Телефакс: 8 (37074) 22983

Мухлис нигоҳи

Ошиғингман, «Алия»

Абдусамат деган дўстимиз бор. Сал тажангроқ. Чўпонлик қилади. Каллаи сахардан қирадирларга кўй ҳайдайди. Уйда тинчлик бузилди, деб қолди у бир куни. Хотин билан гижиллашиб қоляпмиз. Зангар сериаллар ўртаб кўйяпти. «Алия» дегани бору, турган-битгани даҳмаза экан. Авваллари бир оз тоқат қилаётгандим. Энди-чи, даштдан ҳориб келиб энди дастурхонга ўтиргандан «Алия»ни бошлаб юборишади. Дарғазаб она, кўзини лўк қилиб турган ўғил. Асабингни қайнатиб юборади. Хиёнат устига хиёнат. «Алия» кўз ёш тўққан. Ҳали гўшанга юзини кўрмаган Денис унга парвона. Гўдакларга оталик қилармиш. Уйлаб қоламан. Бу кино ҳаётдан олиндимикан. Ё биз шунча орқада қолиб кетдикми? Фарзандларимиз ҳеч нарсани тушунмасдан кўзини лўк қилиб экранга михланиб қолади. Бошқа каналга ўтказиб юборсам борми, эшитадиганимни эштаман. Ўзи сизда маданият борми? Нимани ту-

шунардигиз, бир чўпон бўлсангиз, деб. Хов, дейман тепа сочим тик туриб, ҳеч нарсаси бўлмаса ҳам гурур бор бизда. Хотинимнинг кўлини бировга ушлаб қўядиганлардан эмасмиз! Чакаги ўчади. Шу билан мусиқасини чалиб «Алия»нинг навбатдаги қисми поёнига этади.

Дастурхонга фотиҳа ўқиб улгурмасдан яна кетма-кет бошқа сериаллар бошланиб кетади. Номини ҳам ажойиб «Буюк ялан» («Аччиқ ёлгон»). Ҳе, сарлаҳангни шипга осдим. Ёлгоннинг ҳам буюғи бўладими? Энсам қотади. Ёлгонни бунча илоҳийлаштирмас булар. Хотин зимдан ишни битирса, эр аллақерларда дайдиб юриб, бола орттирса — буюк ёлгон бўларканда?! Барибир Адҳамбейга қойил қоляпман. Буюк ёлгонни қилиб қўйиб пинак ҳам бузмайди-я. Жа, хотини Руҳшан хонимни қўлга олиб қўйган экан. Чикиб кет деса хоним аста чикиб кетади. Бизнинг хотин-чи, жаврагани жавраган. Икки гапнинг бирида кўрасиз

Кинофилм тасмаларига муҳрланган ҳаёт биз томошабинларга нима бераяпти. Фарзандлар уларнинг қай жиҳатларидан ибрат олаяпти?

«Алия»

дея дашном бергани-берган.

Бир пайтлари «Эсмералда» деган сериалнинг томоша қилувдик. Адҳамбейга қараганда ҳар қалай ўша сўқир, кейинчалик кўзи очилган қизнинг отаси анча диёнатли одам экан. Масалани шартта ҳал қилганди. Аччиқ ёлгондаги воқеалар ривожини ўқанбейга келиб тамомила бошқа томонга бурилди, кетди. Энди Райҳон билан Амирхоннинг алмаштираш қачон юзага чиқади? Ўқанбейни қачон оилага қабул қилишади, дея диққатимиз ошгани-ошган. Бу ёқда яна даҳмаза. Хоним энди яна бош олиб кетди. Уфф, жанжаллардан ҳам чарчаб кетдик...

Аммо барибир «Алия»га тан бердим. Ажрашмасдан эр топиб олиб қўйди-я. Эр ҳам унга пайпоқдек гап экан-да. Унинг шу фельлари бизнинг мафтун қилиб қўйди. Ё кинонинг таъсир қилгани шумикин-а?! Қойил, Алия...

Мухлис мулоҳазасини оққа кўчирувчи Н. ШАМСИЕВ

Муштарий минбари

Муҳаммад Али Тошкентда

Бу воқеани менга дадам ҳикоя қилиб берганди.

— Тошкент чинни заводида ишлардим. Заводнинг довриги анча давлатларга тарқалганди. Шунинг учун юртимизга келган меҳмонлар имкон топиб, Тошкент чинни заводида ташриф буюришар эди.

1977 йилнинг ёзида машҳур боксчи Муҳаммад Али Ўзбекистонга келди ва сафари давомида заводимизга ташриф буюрди.

Кейин завод клубида у билан 400 киши иштирокида учрашув ташкил этилди. Уни Ўзбекистоннинг машҳур спорт шарҳловчиси Роман Турпишев олиб борганди.

Йиғилганлар меҳмонга жуда кўп савол беришди. Маълум бўлишича, катта ёшли болалар Муҳаммад Алининг велосипедини олиб қўйгани учун у кучли бўлиш мақсадида бокс билан шуғуллана бошлаган экан.

Бошқа биров ундан «Агар кубалик машҳур боксчи (уч карра олимпиада чемпиони) Теофилио Стивенсонга қарши рингга чиқсангиз, ким голиб бўлади?» дея сўради. Уриндикда ястаниб ўтирган Муҳаммад Али Теофилио Стивенсоннинг исмини эшитиши билан ўрнидан сапчиб туриб кетди ва залга қарата «Сти-вен-сон» дея ҳайқирди. Сўнг гўё олдида рақиби тургандек саҳнада бир ўзи бокс туша кетди. Бундай ҳолатни кутмаган мухлислар ханг-манг бўлиб қолишганди.

Хуллас, учрашув кўтаринки кайфиятда ўтди.

Энди афсонавий боксчи билан хайрлашишимиз керак. Эшик олдида 200 га яқин киши Алининг чиқишини кутарди. Бир пайт Муҳаммад Али ҳамроҳлари билан чиқиб келди ва машинаси томон юрмай, оломон олдида тўхтади. Уни ўраб турган ишчи-хизматчиларга бир-бир қараб чикди-да, кўзи завод омбор мудирининг ёрдамчиси Абдухалил акага тушди.

У кишининг бўйи ва гавдаси бошқалардан ажралиб тургани учунми, Муҳаммад Али унинг олдида келди ва тўсатдан Абдухалил ака билан бокс тушиб кетса бўладими!? Буни кутмаган Абдухалил ака ҳимоядаги боксчига ўхшаб юз-кўзларини қўллари билан беркитиб олди. Муҳаммад Али эса унинг у ер-бу ерига юмшоққина уриб қўяр эди. Биз эса «Абдухалил ака, уринг, оч бикинига уринг» дея ҳазиломуз олқишлашга тушиб кетдик. Қайқда!? Ҳамкасбимиз «чуқур» ҳимояда эди. Бу саҳна 15-20 сония давом этди, кейин Муҳаммад Али яхши «ҳимояланган» Абдухалил акага қўл чўзди ва қуюқ табриклар қўйди. Шундан сўнггина машинаси-га қараб юрди.

Ўша воқеага ҳам 30 йилдан ошибди. Аммо ҳануз Абдухалил акани кўриб қолсам, «Қандайсиз, Муҳаммад Али ака?» дейман.

У киши ҳам бундан фахрланиб кулиб қўяди.

Шавкат ИБРОҲИМОВ,
Тошкент шаҳри

Суратда: Қаҳрамонимиз Абдухалил ака

Мунажжим башорати

(24 - 30 март)

КҮЙ
Бўш вақтингизни оила аъзолари даврасида ўтказишга ҳаракат қилинг. Иш жойингизда маъсуллик вазифини зиммангизга олишга шошилманг. Ҳафтанинг иккинчи ярмида мансабдорлар билан бўладиган расмий учрашувлар яхши натижа бермаслиги мумкин. Лекин тушуқликка тушманг. Ҳаммаси изга тушиб кетади.

БУЗОК
Қаддон дўстлар билан учрашувлар кайфиятигизни кўтарди. Ҳамкорлар билан янги режалар тузиб, янгиликлардан хабардор бўласиз. Олинган янги маълумотлар иш жараёнида ўз иқтидорингизни намойиш этишда қўл келади. Хат, табрикнома, совғалар олишингиз кутилмоқда.

ЭГИЗАКЛАР
Изланувчанлигингиз натижасида эришилган ютуқлар мақдони ортишига олиб келади. Оила аъзоларингизга эътиборли бўлинг. Таваққал иш қилишингиз натижасида молиявий муаммолар юзага келади. Эҳтиёт бўлинг. Шунингдек, қимматбаҳо қозғалар бозорида иш юритмаганингиз маъқул.

КЎСҚИҲАҚА
Асосий эътиборни билимларни бойитиш, ижод қилишга қаратинг. Сафарга чиқишни кейинги ҳафтага қолдириг. Турмуш ўртоғингиз билан онлавий муаммоларни ҳал қилишда босқичлик, вазминликни қўлдан бой берманг. Акс ҳолда тушуновчиликлар келиб чиқиши мумкин.

АРСЛОН
Молиявий масалалар билан шугулланишда таваққалчиликка йўл қўйманг. Инқирозга олиб келиши мумкин. Сиз учун арзимас бўлиб туолган муаммоларни бартараф этишда бепарво бўлманг. Аксинча, бу ишга жиддий ёндашинг. Шундагина танқиддан ҳоли бўласиз. Севишли инсонингизга баҳор гулларида ҳадя қилинг.

ПАРИЗОЛ
Ҳафтанинг иккинчи ярмида Сизни ажойиб байрам саргузаштлари кутмоқда. Янги дўстлар билан танишувлар, чиройли байрам сайллари сизга кўтаринки кайфият бахш этади. Қимор ва лотерея ўйинларидан узоқроқ бўлинг. Янги либослар харид қилинг, соҳ турмагингизни ўзгартириг. Янги уйга кўчиб ўтасиз.

ТАРОВИ
Иш жойингизда фидойилик билан қилинган меҳнат раҳбарият томонидан муносиб тақдирланади. Оилангизда яқинларингиз билан зиддиятлар юзага келиши мумкин. Турли ҳуқуқий масалалар ва қўчмас мулк билан боғлиқ оқди-сотти ишларда, албатта, ҳуқуқшунослар билан маслаҳатинг.

ЧАЧЕН
Романтик танишувлар бўлиши кутилмоқда. Турли тадбирлар ва мусобақаларда иштирок этасиз. Уй-рўзгор ишларингиз қўлайи кетганидан атрофингизда бўлаётган ўзгаришларни сезмай ҳам қоласиз. Бетартиблик ва бепарволикдан воз кечсангиз ҳаммаси кўнгилдигидек кечади.

УКОТАР
Мерос билан боғлиқ масалалар ўз ечимини топади. Ипотека кредити олиш ва уй-жой сотиб олиш борасидаги режалар ҳам шу ҳафта амалга ошириш кутилмоқда. Лекин қурилиш бошлаш ёки таъмирлаш ишлари бажаришга шошилманг. Чунки бунга ҳали ҳам моддий, ҳам жисмоний тайёр эмассиз.

ТОҒ-ЭҢКЎС
Катта-катта доираларда жиддий мулоқотлар, янги шартномалар имзолаш кутилмоқда. Бу мулоқотлар сизга қувонч келтиради, келажакдаги режаларни амалга оширишда замин яратади. Атрофингиздаги нотаниш одамларга фикрингизни уқтириш қийин бўлади. Аммо мурося қилишга урининг.

КОВҒА
Моддий манфаатдорлик юқори бўлган янги иш топшига эришасиз. Банк ва молия масалалари қўйилган натижани бермайди. Парҳоз тулинг. Шифокор маслаҳатига риоя қилинг. Турли гийҳлардан тайёрланган ванна соғлигингизни тиклаш билан бирга кайфиятигизни кўтарди.

БАЛЎК
Ҳамкорлар ва ҳамкасблар билан самимий муносабатда бўлинг. Шунда улар сизни тўғри тушунишди ва ёрдам беришади. Оила даврасида байрам муҳитини яратишга ҳаракат қилинг. Тежамкорлик билан иш тутсангиз барча молиявий масалалар ижобий ечим топади.

Лофлар

Қиров

Бир лофчи иккинчисини боғламоқчи бўлди:
— Қишлоғимизда шундай қор ёғдики, товукларимиз қорнинг устига чиқиб юлдуз териб

ейишди.

Иккинчи лофчи пинагини ҳам бузмай жавоб қилди:

— Шу ҳам қор бўптими? Бизнинг қишлоқда унақасини қиров дейишади.

Айниган хилидан

Бир лофчи иккинчисига деди:
— Кечаги чоршанба бозордан бир сигир олдим денг, егани куруқ хашагу, сутига қошиқ ботмайди, — шундоққина қаймоқ.

Иккинчи лофчи бепарволик билан жавоб қилди:
— Бундан чиқди, олган сигирингиз ўтган ҳафта мен олган сигирнинг айниган хилидан экан. Биз сигиримизнинг елинидан дарча очиб, қунига тўрт ярим килодан сарёғ қирқиб олаёلمиз.

ТелеВизорда

Бир лофчи иккинчисига гап қотди:

— Кеча телевизорда Қора денгизни кўрсатишганди. Сув телевизордан тошиб, уйнинг тоқчасига келганда телевизорни ўчириб қўйдим.

Иккинчисини жавоб қилди:

— Бунақа телевизорни сотиб юборинг-е! Телевизорнинг зўри бизда-да! Тунов қуни болалар футболга билет олишолмаган экан, телевизордан кўрсатиб қолди-ку. Боғладим. Болаларни телевизордан киргизиб, стадионга ўтказиб юбордим. Уйин тамом бўлгандан кейин эса, тиқилинчда юрмасин деб яна уйга тортиб олдим.

Абдулатиф АБДУЛЛАЕВ
тайёрлади

Маст туғилган чақалоқ

— Али сартарошнинг хотини ўғил туққан эди. Бола туғила солиб юриб кетса бўладими? — деди биринчи лофчи.
— Шуям чақалоқ бўптими? Бизнинг сартарош ўғил кўрди. Туғилган заҳоти доя қўлига олса — қипқизил маст. Ўша заҳотиёқ хушёрхонага олиб кетишди.

Етти мучал

Бир лофчи иккинчи лофчининг уйини тақиллатди. Лофчи чиқиб сўради:

— Мен билан чандишаман дейсан, ёшинг нечада?

— Одам Атодан етти мучал каттаман, — деб жавоб берди у. Бу жавобдан иккинчи лофчи хўнграб йиғлай бошлади.

— Нега бунчалик тўлиб йиғлаёпсиз? — деди келган лофчи.

— Сен туғилган йили менинг бир уйли-жойли ўғлим ўлган эди, шу эсимга тушиб кетди, — деди иккинчи лофчи.

Қушнинг боласи

— Кеча бир қуш тутдим денг, — гап бошлади бир лофчи. — тумшугининг ўзи нақ ўн олти газ келади. Ковургаларидан дарёга кўприк ясадик.

Бошқа лофчи гапга аралашди:

— Агар гапинг рост бўлса, қайсидир қуни мен ушлаган қушнинг боласини ушлабсан.

Яримта ўрдак

Бир лофчи мақтанди:

— Кеча бизниккига яримта ўрдак учиб келди. Ҳеч тутқич бермайди, ҳали ҳам томимизга қўниб турибди.

— Ҳой-ҳой, унга тегманг, — деди иккинчисини.

— У бизнинг ўрдак бўлади-я, ярмини қовуриб еганмиз. Ярми донлаб турсин деб қўйворган эдик.

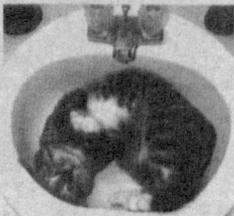
Мош

Икки лофчи учрашиб қолишди.

— Бу йил қишлоғимиз деҳқонлари роса бойиб кетишди. Ҳар бир тарвуз эллик килодан келади-я, — деди биринчисини.

— Шуям тарвуз бўптими? — деди шериги. — Бизнинг қишлоқда бунақасини мош дейишади.

Изоҳи сиздан...

Оёғингни чўз мошвой,
Жойлашиб олай мен ҳам.
Ҳадемай тонг отади,
Талтаймагин сен қўл ҳам.

Асадулло МИРЗААҚБАРОВ,
«Ҳамкорбанк» ОАТБ бирлашган касаба уюшмалари
қўмитасининг раиси

Боболарда бор нақл,
Соғлом танда — соғ ақл.
Шампун бермасангиз ҳам
Сувни беринг лоақал.

Рустам САТТОРОВ,
Наманган шахри

Эх, бароқвой, бароқвой,
Аҳолинига не бўлди.
Ётган жойинга қараб,
Кўнглим жуда бузилди.
Хўжайинга араз қилиб,
Тонган жойингни қара.
Коматинг ҳам букилибди,
Бўлсан қийишқ башара.
Етар энди аразни қўй,
Биров кўрса кулади.
Биронта кириб қолса,
Ишинг расво бўлади.

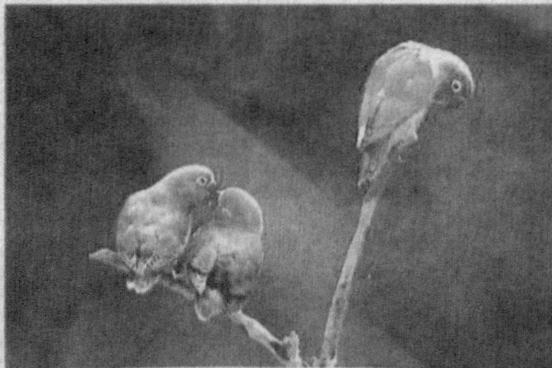
Содиқ ИСАЕВ,
«Самарқанд мебель» АЖ директор
ўринбосари

Сув ҳақини тўламай,
Беркиниб юрди Мошвой.
Мана энди сув ҳам йўқ,
Мошвойнинг ҳолига вой.

Зокиржон ХОЛМАТОВ,
Чортоқ тумани

Хўжайин, кирлаб кетдим,
Чўмилтириб қўйинг бир.
Шу ер бўлавереди,
Ванна катта-ку, ахир.

Илҳомжон НУРМАТОВ,
Қибрай тумани

Энди навбатдаги суратга изоҳ топинг-чи?

Ishonch МУАССИС: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси	Бош муҳаррир Абдухолик АБДУРАЗЗОҚОВ	Бизга қўнғироқ қилинг: Котибият: 256-52-78 Хатлар бўлими: 256-85-43	Бизнинг манзил: 100165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй, Нашр кўрсаткичи: 133; 134	Газета ҳафтанинг сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади.	Навбатчи котиб - Ж.Шарофбоев Навбатчи - У.Яъқубов Мусаххих - Ш.Абдусамодов
	Таҳрир хайъати: Алла Долженкова, Анвар Юнусов, Довуд Мадиев (Бош муҳаррир ўринбосари), Жаҳонгир Шарофбоев (масъул котиб), Маъмура Адилова, Мирзохид Содиқов, Нормамат Аллаёров, Носирхон Акбаров, Ойсулув Нафасова, Пиримкул Қодиров, Соғиндик Ниетуллаев, Шамси Эсонбоев	Ўзбекистон Матбуот ва ақборот агентлигида 0116-рақам билан рўйхатга олинган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Оффсет усулида босилди. Бичими А-3. Ҳажми 2 босма табоқ.	«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.	Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин. Нашримиздан кўчириб босилганда «Ishonch»дан олинганлиги кўрсатилиши шарт. Тижорат аҳамиятига молик материаллар «Б» белгиси остида чоп этилади.	Буюртма Г-214 Тиражи: 20124 Босишга топшириш вақти - 21.00 Топшириш вақти - 15.00
		E-mail: ishonch-doverie@mail.ru		Сотада эркин нархда 1 2 3 4 5 6 3	